

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.VI.35.444/2022/7.

A tanács tagjai: Dr. Kurucz Krisztina a tanács elnöke
Dr. Bernáthné dr. Kádár Judit előadó bíró
Dr. Vitál-Eigner Beáta bíró
Dr. Horváth Tamás bíró
Dr. Rák-Fekete Edina bíró

A felperes: felperes1
cím1

A felperes képviselője: Jobbágy Ügyvédi Iroda
ügyintéző: Dr. Jobbágy Krisztina ügyvéd
cím2

Az alperes: Agrárminiszter
cím3

Az alperes képviselője: Dr. Kovács Kond Ügyvédi Iroda
ügyintéző: Dr. Kovács Kond ügyvéd
cím4

A per tárgya: agrártámogatási ügyben indult közigazgatási jogvita

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat száma: Debreceni Törvényszék 2022. október 7. napján kelt 3.K.702.443/2021/12. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Debreceni Törvényszék 3.K.702.443/2021/12. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 2020. május 12-én a 2020. évi egységes területalapú támogatás (SAPS) iránti kérelmet terjesztett elő.

[2] A Magyar Államkincstár (a továbbiakban: elsőfokú hatóság) 2021. április 16-án kelt 966/4901/13236/3/2020. számú határozatával a felperes kérelmének részben helyt adott, 11.241.931 Ft támogatási összeget állapított meg. A döntés jogorvoslati kioktatása szerint a kézhezvételtől számított 15 napon belül az agrárpolitikáért felelős miniszterhez címzett fellebbezésnek van helye, melyet a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Agrár- és Vidékfejlesztést Támogató Főosztályához cím5. címre kell benyújtani, az elektronikus kapcsolattartást választóknak - vagy arra jogszabály alapján kötelezetteknek - elektronikus úton, ügyfélkapun keresztül. A tájékoztatás arra is kitért, hogy 2020-tól az egységes kérelemre indult eljárásban az ügyfél vagy meghatalmazottja a kamarai meghatalmazott által képviselt ügyfél kivételével – ideértve a bírósági felülvizsgálat és a felügyeleti eljárás kivételével a jogorvoslati eljárást is - kizárólag elektronikus úton tarthat kapcsolatot. A kapcsolattartás módját az határozza meg, hogy az adott kérelemhez utoljára beadott iratot az ügyfél saját maga vagy meghatalmazottja nyújtotta be (ebben az esetben a fellebbezést elektronikus úton, ügyfélkapun keresztül kell benyújtania) vagy pedig kamarai meghatalmazott útján (ebben az esetben postai úton kell benyújtani a fellebbezést, kivéve, ha egyébként az elektronikus kapcsolattartást választotta).

[3] A határozat szerint a fellebbezés lehetőségét a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény (a továbbiakban: Tám.tv.) 57/A. §, 57/C. § biztosítja.

[4] Az elsőfokú határozattal szemben a felperes személyesen, 2021. május 4. napján ajánlott küldeményként postára adott fellebbezést terjesztett elő a jogorvoslati kioktatásban megjelölt postacímre.

[5] Az elsőfokú hatóság 2021. május 20. napján kelt 966/4901/13236/5/2020. számú végzésével a felperes fellebbezését visszautasította. Döntését az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból, valamint a központi költségvetésből finanszírozott egységes támogatások igénybevételével kapcsolatos eljárási szabályokról szóló 22/2016. (IV. 05.) FM rendelet (a továbbiakban: FM rendelet) 27. § (1) bekezdésére alapította arra hivatkozással, hogy az egységes kérelemre indult eljárásban az ügyfél vagy meghatalmazottja kizárólag elektronikus úton tarthat kapcsolatot. A végzést postai úton kézbesítette a felperesnek.

[6] A fellebbezés folytán eljár alperes a 2021. szeptember 22-én kelt EUJF/3488-1/2021. számú végzésével az elsőfokú döntést helybenhagyta. Indokolásában kifejtette, a Tám.tv. 56. § (2) bekezdés *b*) pontja, az FM rendelet 27. § (1) bekezdése szerint a fellebbezést érdemi vizsgálat nélkül vissza kellett utasítani figyelemmel arra, hogy az egységes kérelemre indult eljárásban az ügyfél kizárólag elektronikus úton tarthat kapcsolatot az elsőfokú hatósággal, mely a jogorvoslati eljárásra is kiterjed. Erről az elsőfokú határozat megfelelő tájékoztatást tartalmazott, jogszabályszerű és megalapozott.

A kereseti kérelem és védírat

[7] A felperes keresetében az első- és másodfokú végzések megsemmisítését kérte.

[8] Megsértett jogszabályként az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 46. § (2) bekezdését jelölte meg, amely alapján a nem előírt formában előterjesztett fellebbezés nem eredményezi az automatikus visszautasítást. Kifogásolta az elsőfokú végzés érdemi indokolásának hiányát, az Ákr. 46. § (2), (3) bekezdéseiben foglalt kedvezményről a tájékoztatás elmaradását. Utalt az Ákr. 50. § (6) bekezdésére, 43. § (1) bekezdésére, a fellebbezés 8 napon belüli elbírálásának elmaradására, a Kúria BH 2021.2013 számú eseti döntésére, a Kúriának a fellebbezési jogról adott téves tájékoztatásról szóló 7/2010. (XI. 8.) KK véleményére. Álláspontja szerint az Ákr. 7. § (1) bekezdése, 8. § (1)-(3) bekezdései és a Tám.tv. szabályai értelmében az Ákr. rendelkezésétől csak akkor lehet eltérni, amennyiben azt maga az Ákr. lehetővé teszi.

[9] Sérelmezte, hogy megtévesztő volt a hatóság jogorvoslati kioktatása, mivel elsőként a postacímet rögzítette, és csak ezt követte az elektronikus kapcsolattartásról szóló tájékoztatás. A jogorvoslati lehetőségei közül az egyiket választva nyújtotta be a fellebbezést, azonban azt a hatóság jogszabályellenesen visszautasította, végzését postai úton kézbesítette, megsértve a Tám.tv. 55/A. §-ában foglaltakat.

[10] A Kúria Kfv.II.35.033/2013/7., Kfv.I.35.285/2011/4. számú döntéseire utalással előadta, hogy az alperes eljárása sérti a Tám.tv. 57/C. § (1) bekezdését, mivel a fellebbezésében előadott érveit - a fellebbezést visszautasító végzés megtévesztő jogorvoslati kioktatására hivatkozását - nem bírálta el.

[11] Az alperes védíratában a végzésében foglalt indokok fenntartása mellett a kereset elutasítását kérte. Előadása szerint az Ákr. 46. § (2) bekezdése alapján a fellebbezést akkor kell benyújtottnak tekinteni, ha a felperes azt 5 napon belül ismételt, az előírt formában előterjeszti, azonban ezt elmulasztotta.

Az elsőfokú ítélet

[12] Az elsőfokú bíróság jogerős ítéletével az első- és a másodfokú végzéseket megsemmisítette, az elsőfokú hatóságot új eljárásra kötelezte.

[13] Döntését az Ákr. 7. § (1), (2) bekezdéseire, 8. § (1)-(3) bekezdéseire alapította, megállapítva, hogy az alperes eljárására - figyelemmel a Kúria BH 2021.213 számú döntésére - az Ákr. is irányadó volt. A Tám.tv. 55. § (4b) bekezdés *d)* pont *da)* alpontja, az Ákr. 81. § (1) bekezdése szerint az elsőfokú végzés jogorvoslati kiiktatása nem volt egyértelmű, mellyel összefüggésben utalt a Kúria Kpkf.I.40.175/2021/2. számú eseti döntésére, az Ákr. 1. §-ára, Magyarország Alaptörvénye XXIV. cikk (1) bekezdésére, XXVIII. cikk (7) bekezdésére.

[14] Álláspontja szerint az alperes jogszabálysértően alapította döntését a Tám.tv. 56. § (2) bekezdés *b)* pontjára, mivel a fellebbezéssel kapcsolatos általános szabályokat a Tám.tv. 57/A.-57/C. §-ai tartalmazzák. A Tám.tv.-el szembeni speciális szabály hiányában a fellebbezés visszautasítására az Ákr. 111. §-a alapján alkalmazandó a 46. §, mely döntés meghozatalához mérlegelés szükséges, azonban az elsőfokú és az alperesi végzés ilyen mérlegelést egyáltalán nem tartalmaz. A Tám.tv. 55/A. § (1) bekezdésének, 57/C. § (1) bekezdésének megsértésére vonatkozó keresetet nem értékelte alaposnak.

[15] A Kp. 89. § (1) bekezdés *b)* pontja, 92. § (1) bekezdés *b)* pontja alapján a fellebbezés jogszabálysértő visszautasítása miatt a végzéseket megsemmisítette. A megismételt eljárásra előírta, hogy a jogorvoslati kérelem visszautasításának jogkövetkezményét a postai benyújtás miatt az elsőfokú hatóság ne alkalmazza.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[16] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását kérte a Kp. 121. § (1) bekezdése alapján. Előadása szerint a Tám.tv. 2017. december 31-ig hatályos 12. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően támogatási eljárásokban az Ákr. rendelkezéseit háttérjogszabályként alkalmazni kell. Az egyes agrárszabályozási tárgyú törvényeknek az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvénnyel összefüggő és más célú módosításáról szóló 2017. évi CCV. törvény 119. § *d)* pontja 2018. január 1-vel ezt a bekezdést hatályon kívül helyezte, így az eddigiektől eltérően az Ákr.-t háttérjogszabályként nem kell alkalmazni. A jogalkotói szándék szerint a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási eljárás elkülönül a többi hatósági eljárástól, melyet a Tám.tv. 1. §-ának az egyes agrártárgyú törvények módosításáról szóló 2021. évi LX. törvény (a továbbiakban: Mód.tv.) 20. §-ával kiegészített szövege is rögzít, kimondva az egységes, önálló, különös eljárási rendszerben szabályozást. A Mód.tv. indokolása egyértelművé teszi, hogy az Ákr. alkalmazása a támogatási eljárásokban fel sem merülhet. Az elsőfokú bíróság ítéletében hivatkozott kúriai határozat meghozatalakor a Mód.tv. még nem volt hatályban, így rendelkezéseit a Kúria nem vehette figyelembe a Tám.tv. és Ákr. viszonyát vizsgálva.

[17] Álláspontja szerint a fellebbezést visszautasító végzés megfelel a jogszabályi előírásoknak, a Tám.tv. 55. § (4b) bekezdés *d)* pontja *da)* alpontjának és (4c) bekezdésének megfelelő jogorvoslati kiiktatást tartalmaz, az Ákr. rendelkezéseit nem kellett alkalmazni, így az elsőfokú bíróság ítélete iratellenes, jogszabálysértő.

[18] A jogerős ítéletben foglaltakkal szemben a jogorvoslati kiiktatás nem csupán jogszabályhelyre hivatkozással, hanem szövegszerűen is tartalmazza, hogy az egységes területalapú támogatás kifizetése iránti eljárásban az elektronikus kapcsolattartás kötelező.

Figyelemmel arra, hogy az eljárási szabályok betartásával került sor a fellebbezés visszautasítására, a döntés nem sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdését, a felperesnek lehetősége volt jogorvoslatra, jogorvoslati joga nem sérült. Téves a jogerős ítéletének az a megállapítása, hogy a Tám.tv. 56. § (2) bekezdés *b)* pontja nem volt alkalmazható, mivel a Tám.tv. 57/A. § (1) bekezdése lehetővé teszi, hogy a fellebbezés visszautasítása körében az 57/A. § (2a) bekezdésében megjelölt eseteken túl az 56. § (2) bekezdésében felsorolt esetek, mint kiegészítő visszautasítási okok is alkalmazhatók legyenek.

[19] A Tám.tv. 12. § (6) bekezdése, 38. § (2) és (3) bekezdései, továbbá az FM rendelet 27. § (1) bekezdése alapján a felperesi kérelem benyújtásának időpontjában (2020. 05. 12.) hatályos rendelkezések szerint a fellebbezést elektronikus úton kellett benyújtani.

[20] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a Kúria korábbi (Kfv.37.598/2020/4., Kfv.35.493/2020/7., Kfv.35.350/2022/2., Kpkf.40.192/2021/2., Kpkf.40.175/2021/2.) döntéseiben kifejtett jogértelmezésétől nem kívánt eltérni.

A Kúria döntése és jogi indokai

[21] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

[22] A Kúria az elsőfokú bíróság jogerős ítéletét Kp. 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 108. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem keretei között, a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogsértések körében vizsgálhatja felül. A Kp. 120. § (5) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, a Kúria a jogerős határozat meghozatalakor rendelkezésre álló iratok és bizonyítékok alapján dönt.

[23] A Kúria eljáró tanácsa teljeskörűen egyetért a Kúria Kfv.VI.35.394/2022/5. számú jog- és tényazonos ítéletében foglaltakkal, ezért attól sem a döntése rendelkezésében, sem indokolásában nem kíván eltérni.

[24] A per tárgyát az alperes - fellebbezést visszautasító elsőfokú végzés helybenhagyása tárgyában hozott - másodfokú végzésének a jogszerűségi felülvizsgálata képezte. A felülvizsgálati eljárásban a Kúria az elsőfokú bíróság ítéletének törvényességét vizsgálta a felülvizsgálati kérelem keretei között, amelynek elbírálendő kérdése volt, hogy az alperes végzése az irányadó eljárási és anyagi jogszabályoknak megfelel-e, illetőleg megállapítható-e olyan lényeges eljárási szabálysértés, amely az ügy érdemére kihatással volt.

[25] A Kúria mindenekelőtt az alkalmazandó jogot határozta meg.

[26] Az Ákr. 7. § (1) bekezdése szerint a hatóság eljárása során az e törvény hatálya alá tartozó közigazgatási hatósági ügyben (a továbbiakban: ügy) és a hatósági ellenőrzés során e törvény rendelkezéseit alkalmazza.

[27] Az Ákr. 7. § (2) bekezdése alapján e törvény alkalmazásában ügy az, amelynek intézése során a hatóság döntésével az ügyfél jogát vagy kötelezettségét megállapítja, jogvitáját eldönti, jogsértését megállapítja, tényt, állapotot, adatot (a továbbiakban együtt: adat) igazol vagy nyilvántartást vezet, illetve az ezeket érintő döntését érvényesíti.

[28] A közigazgatási szerv állami támogatást odaítélő egyoldalú döntésével az ügyfél jogát és kötelezettségeit állapítja meg, tehát hatósági ügyről határoz.

[29] Az Ákr. 8. § (1) bekezdése szerint e törvény hatálya nem terjed ki

- a) a szabálysértési eljárásra,
- b) a választási eljárásra, a népszavazás kezdeményezésére és a népszavazási eljárásra,
- c) az adó-, valamint vámigazgatási eljárásra,
- d) a menekültügyi és idegenrendészeti, valamint - az állampolgársági bizonyítvány kiadásának kivételével - az állampolgársági eljárásra,
- e) a versenyfelügyeleti eljárásra, és
- f) a Magyar Nemzeti Banknak a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 4. § (2) és (5)-(9) bekezdéseiben, valamint a bizalmi vagyonkezelőkről és a tevékenységük szabályairól szóló 2014. évi XV. törvényben meghatározott feladatköreivel összefüggő hatósági eljárásokra.

[30] Az Ákr. 8. § (2) bekezdése kimondja az (1) bekezdésben nem említett közigazgatási hatósági eljárásokra vonatkozó jogszabályok e törvény rendelkezéseitől csak akkor térhetnek el, ha azt e törvény megengedi.

[31] Az Ákr. 8. § (3) bekezdése értelmében miniszteri rendelet kivételével jogszabály e törvény szabályaival összhangban álló, kiegészítő eljárási rendelkezéseket állapíthat meg.

[32] Az Ákr. idézett 8. § (1) bekezdése sorolja fel a kivett eljárásokat, amelyekre az Ákr. hatálya nem terjed ki, melyekben az Ákr. szabályaitól eltérést enged. A mezőgazdasági támogatási ügycsoport nem szerepel a kivett eljárások között, ezért ezekben az ügyekben az Ákr-t, mint általános eljárási szabályt a törvény erejénél fogva alkalmazni kell az Ákr. szabályaival összhangban, az idézett 8. § (2) bekezdésének megfelelően a 8. § (3) bekezdése szerinti kiegészítő eljárási rendelkezésekkel együtt.

[33] A Tám.tv. 1. §-a szerint a törvény célja, hogy az eljárás törvényessége, eredményessége és átláthatósága érdekében a közösségi és a nemzeti forrásból folyósított mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatások igénybevételének és a közös agrárpolitika egyéb, támogatás kifizetésével nem járó piacsabályozási intézkedéseiben való részvétel rendjét, az ügyfél, továbbá az irányítási, valamint a végrehajtási feladatokat ellátó szervek, illetve szervezetek jogait és kötelezettségeit egységesen, önálló különös eljárási rendszerben szabályozza.

[34] Az „önálló különös eljárási rendszerben” fordulat az alperes értelmezésével ellentétben nem jelenti, hogy az agrártámogatási ügyek az Ákr. 8. § (1) bekezdése szerinti kivett ügyként lennének értelmezhetők. A különös eljárás nem lehet külön eljárás, csak az Ákr. keretei közötti, melytől eltérés csak akkor megengedett, ha azt az Ákr. kifejezetten megengedi.

[35] Alperesnek a Mód.tv. indokolására hivatkozásával kapcsolatban a Kúria utal a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 18. § (4)–(5) bekezdéseire, amelyek értelmében: „A jogszabály tervezetéhez tartozó indokolás kötelező erővel nem rendelkezik. A jogszabály értelmezésekor figyelmen kívül kell hagyni a jogszabály tervezetéhez tartozó indokolás jogszabályszöveggel ellentétes részét.”. A Mód.tv. 20.-21. §-aihoz fűzött indoklásában „a támogatási eljárás sui generis eljárás típus, azaz még szubszidiárius jelleggel sem merülhet fel az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény alkalmazása” szövegrész kétséget kizáróan a Jat. 18. § (4)–(5) bekezdéseinek a hatálya alá is tartozik, és mivel ellentétes a jogszabály szövegével, nem lehet értelmezni, illetve figyelmen kívül kell hagyni.

[36] Az Alaptörvény 28. cikke szerint: „A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.” Ezen alaptörvényi cikk nem értelmezhető úgy, hogy a jogszabályi indokolás felülírhatná a törvény szövegét, vagy azt akként tágítaná, mint ami önálló tartalmat hordoz, illetve kifejezetten ellentétes lehetne a törvényi rendelkezésekkel. Erre az esetre ugyanis a Jat. idézett 18. § (4), (5) bekezdései az irányadók, és elsődlegesen azok alkalmazási kötelezettsége merül fel.

[37] A Kúria a Jat. 18. § (5) bekezdése alapján ezért az ügyben a Mód.tv.-nek a Tám.tv. 1. §-a változásához fűzött indokolása mellőzéséről döntött.

[38] A közigazgatási eljárásban alkalmazandó Ákr. 46. § (2) bekezdése akként rendelkezik, hogy a hatóság a kérelmet visszautasíthatja, ha azt nem az előírt formában terjesztették elő. Ha azonban a kérelmező a kérelmét öt napon belül az előírt formában ismételten előterjeszti, a hatóság az eljárást teljes eljárásban folytatja le, azzal, hogy a kérelmet az eredeti benyújtáskor előterjesztettnek kell tekinteni, de az ügyintézési határidőt az ismételt benyújtást követő naptól kell számítani. Az Ákr. 46. § (3) bekezdése alapján, ha az ügyfél a (2) bekezdés szerint ismételten terjeszti elő kérelmét, és a jogszabály határidőt vagy határnapot állapít meg, a kérelem előterjesztése szempontjából a határidő és a határnap megtartottnak tekintendő.

[39] A Tám. tv. 55. § (4b) bekezdés *da)* alpontja kimondja, hogy a határozatnak - ha jogszabály további követelményt nem állapít meg - tartalmaznia kell a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatási szerv döntését, továbbá a jogorvoslat lehetőségéről, benyújtásának helyéről és határidejéről, valamint a jogorvoslati eljárásról, közigazgatási per esetén a tárgyalás tartása iránti kérelem lehetőségéről való tájékoztatást.

[40] A kifejtett jogértelmezés alapján – a kérelem visszautasítása esetén - a hatóságnak figyelemmel kellett volna lennie az Ákr. 46. § (2) bekezdésében előírtakra is, fel kellett volna hívnia a felperes figyelmét arra, hogy fellebbezését öt napon belül az előírt formában ismételten előterjesztheti. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a hatóságnak tájékoztatnia kellett volna a felperest a fellebbezés ismételt benyújtásának e törvényhelyben foglalt lehetőségéről, ami következik az Ákr. 5. § (2) bekezdés *a)* pontjából, a hatóságot terhelő tájékoztatási kötelezettségből is.

[41] A tájékoztatási kötelezettség nyilvánvaló megsértésének tekinthető az is – figyelemmel a Kúria Kpkf.V.40.192/2021/2. számú végzésére -, ha a jogorvoslati kérelem benyújtásának módjára vonatkozó előírás félrevezető. Ilyennek minősül jelen esetben a fellebbezés benyújtási módjaként első helyen megadott postafiók cím, mivel valójában a kapcsolattartás módja az egységes kérelemre induló eljárásokban kötelezően elektronikus.

[42] Mindezek folytán a Kúria megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete jogszerű, nem sérti a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat, ezért azt a Kp. 121. § (2) bekezdés alapján hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

[43] *Az Ákr. 8. § (1) bekezdése szerinti kivételszabályok alá nem tartozó közigazgatási hatósági eljárásokra vonatkozó jogszabályok az Ákr. rendelkezéseitől csak akkor térhetnek el, ha azt e törvény megengedi.*

A jogszabály értelmezésekor figyelmen kívül kell hagyni a jogszabály tervezetéhez tartozó indokolás jogszabályszöveggel ellentétes részét.

Záró rész

[44] A pernyertes felperes a felülvizsgálati eljárásban költségei megtérítését nem kérte, így arról a Kúriának rendelkeznie nem kellett.

[45] A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték - a pervesztes alperest az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés *c)* pontja alapján megillető illetékmentességre tekintettel - a Kp. 35. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 102. § (6) bekezdése szerint az állam terhén marad.

[46] Az ítélet elleni további felülvizsgálatot a Kp. 116. § *d)* pontja zárja ki.

[47] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó 107. § (1) bekezdése szerint –erre irányuló kérelem hiányában – tárgyaláson kívül bírálta el.

Dr. Kurucz Krisztina sk. a tanács elnöke

Dr. Bernáthné dr. Kádár Judit sk. előadó bíró

Dr. Vitál-Eigner Beáta sk. bíró

Dr. Horváth Tamás sk. bíró

Dr. Rák-Fekete Edina sk. bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő

...